

Toewijzing naar Wlz verbeteren

(versie 7 mei 2020)

De overgang van Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugdwet naar de Wet langdurige zorg (Wlz) kan beter. Daarmee komt er voor inwoners met een chronische ondersteuningsvraag en een blijvend tekort aan regie op het eigen leven, tijdig passende duurzame ondersteuning. Het biedt daarnaast zekerheid voor de toekomst, mocht het zo zijn dan mantelzorgers minder of niet beschikbaar zijn.

Het doel van deze maatregel is:

- eerder signaleren van een langdurige en intensieve zorgsituatie door data analyse en dossieronderzoek bij herindicaties;
- kwalitatief voldoende dossieropbouw t.b.v. aanvraag Wlz;
- ondersteuning van cliënten/netwerk bij eventuele knelpunten in de aanvraag procedure;
- voorkomen dat kosten voor langdurige zorg door de gemeente worden gefinancierd vanuit de Wmo en Jeugdwet.

Bij herindicaties wordt zorgvuldiger gekeken of inwoners met een langdurige ondersteuningsvraag recht hebben op ondersteuning en zorg vanuit de Wlz. Inwoners en zorgaanbieders kunnen gebruik maken van expertise bij de Wlz aanvraag en Indebuurt033 en MEE bieden cliëntondersteuning aan.

Achtergrond

Het grensvlak tussen Jeugdwet of Wmo en Wlz moet op casusniveau beoordeeld worden. Door wijzigingen in de Wlz kunnen meer cliënten toegeleid worden naar de Wlz. Ook worden jeugdigen soms te laat naar de Wlz toegeleid (bijvoorbeeld als ze 18 worden), waardoor de gemeente onterecht een aantal jaren de intensieve zorg betaalt. Daarnaast krijgen cliënten soms jeugdzorg toegekend terwijl er al lopende Wlz rechten zijn. De rekening komt dan bij gemeenten in plaats van bij het zorgkantoor. Door bij intensieve zorg eerder Wlz rechten te signaleren kan eerder continuïteit van zorg geboden worden en zekerheid voor mantelzorgers.

Kennis over de mogelijkheden van de Wlz is niet bij alle hulpverleners voldoende aanwezig. Cliënten worden daardoor niet gewezen op de mogelijkheid voor een aanvraag Wlz. Ondersteuning en zorg op basis van de Wlz worden van oudsher vaak geassocieerd met een opname in een instelling, wat niet terecht is. De ondersteuning en zorg kunnen ook volledig thuis geboden worden. Zowel zorgverleners als mantelzorgers (met PGB) kunnen via de Wlz betaald worden om 24 uren-zorg in nabijheid thuis te leveren. Een opname is dan niet aan de orde. Indien cliënten, zorgverleners en het netwerk geen opname wensen, kan dit leiden tot het onterecht niet aanvragen van een Wlz indicatie.

Effect op inwoners/cliënten

Cliënten krijgen vanuit de Wlz een toekenning voor levenslange zorg. Dit biedt zekerheid en minder bureaucratie en spanning bij herindicaties. Ook mantelzorgers kan het rust geven als zij weten dat hun naaste altijd goede zorg zal krijgen. Ook als zij hierin geen rol meer kunnen vervullen.

Voor sommige mensen heeft de Wlz een negatief label. Er is immers geen mogelijkheid op voldoende herstel vastgesteld. Dit kan confronterend zijn. Het vraagt dus om zorgvuldige procesbegeleiding van zorgverleners, Wijkteams en Indebuurt033 om het netwerk van de inwoner hierin mee te nemen. In het onderzoek naar mogelijke vormen van ondersteuning en zorg, moet de mogelijkheid van voorliggende voorzieningen altijd onderzocht worden. Zo ook de mogelijkheid om gebruik te maken van de Wlz. Dit kan betekenen dat er een Wlz aanvraag gedaan moet worden. Met een goede uitleg leidt een eerste aarzeling bij cliënten en netwerk vaak tot het doen van een aanvraag om daarmee de meest passende en toekomstbestendige zorg te krijgen.

Er kan weerstand zijn bij cliënten ten aanzien van de dossiervorming die noodzakelijk is bij het doen van een Wlz aanvraag. Mogelijk worden cliënten (en zorgverleners) belast met extra onderzoek, om aan te tonen dat er geen ontwikkelpotentieel is. De geleverde zorg verandert dan niet maar betrokkenen moet wel extra energie steken in het opbouwen van het dossier voor een volledige aanvraag. Na een eventuele afwijzing kan het nodig zijn om in een bezwaar procedure aanvullende feiten en omstandigheden aan te leveren die aantonen dat de Wlz wel van toepassing is. Hulpverleners kunnen dit ervaren als bureaucratische stappen in het werk.

Effect op zorgaanbieders

Zorgverleners kunnen in de aanvraagprocedure te maken krijgen met extra administratieve ballast voor de benodigde dossiervorming. Op de langere termijn levert het echter tijds winst op, omdat er geen herindicaties nodig zijn in het kader van de Wmo of de Jeugdwet. Bovendien zijn de vergoedingen gunstiger voor zorg omdat de Wlz een bredere zorgtoekenning biedt.

Effect andere betrokkenen

Het Wijkteam

De wijkteams kunnen belast worden met extra dossieropbouw voor een volledige Wlz aanvraag. Ook kunnen ze te maken krijgen met inwoners die nog niet open staan voor het doen van een aanvraag Wlz. Dit vraagt extra begeleiding in het accepteren van het chronische karakter van de situatie.

Zorgprofessionals in het onderwijs

Zij zullen vaker een rol krijgen bij het zorgvuldig opbouwen van het dossier voor een aanvraag.

Wie zijn er belanghebbend en hoe worden zij betrokken?

Cliënten

Zij komen in aanraking met deze maatregel bij herindicatie als er een vermoeden is dat de nodige ondersteuning en zorg beter passen binnen de Wlz. In dat geval wordt dit uitgebreid met hen besproken.

Het Wijkteam

De wijkteams worden ondersteund met een actueel werkproces en checklists. Daarnaast wordt bij de wijkteams een Wlz specialist voor de jeugd benoemd, naast die voor ouderen.

Zorgaanbieders

Aan zorgverleners wordt gevraagd voldoende kennis van de Wlz te hebben om tijdig een Wlz situatie te herkennen. Zowel een zorgverlener als een cliënt kan worden ondersteund bij het doen van een aanvraag door cliëntondersteuners van Indebuurt033. Ook aanbieders kunnen van een door de gemeente beschikbaar gestelde checklist gebruik maken om de zorgvraag van hun cliënten te toetsen aan de Wlz criteria. Voor veel zorgaanbieders is het aanvragen van een herindicatie en daarbij kijken naar mogelijke Wlz rechten een regulier proces. Wij doen nu een extra beroep op zorgaanbieders. Vanuit de gemeente kan echter ondersteuning aangeboden worden. Zorgaanbieders worden hierover nader geïnformeerd.

Zorgadministratie gemeente

De zorgadministratie wordt voorbereid op het uitvoeren van administratieve Wlz-signalering op dossiers. Op basis van data analyse, monitoren zij periodiek of dossiers met Wlz kenmerken inhoudelijk beoordeeld kunnen worden door verwijzers, op een mogelijkheid voor een Wlz indicatie. De procedure hiervoor is in overeenstemming met de privacywetgeving.

Accountmanagers

Accountmanagers gaan met zorgaanbieders in gesprek over de mogelijkheid voor een Wlz-aanvraag voor cliënten die niet bekend zijn bij de wijkteams.

Gemeenten waar de maatregel van toepassing is

Amersfoort

Stand van zaken

Het bij herindicatie beoordelen of er sprake is van Wlz rechten is een regulier proces bij de wijkteams. We intensiveren het werkproces reeds en stellen extra tools beschikbaar om hen te ondersteunen. Aanbieders zullen hierin actief betrokken worden. Zij ontvangen informatie vanuit de gemeente als zij zorg bieden aan de doelgroep die mogelijk gebruik kan maken van de Wlz.

Omdat het een reguliere taak van alle partijen is om een afweging te maken of er in situaties sprake is van kortdurende of langdurende zorg, is dit proces feitelijk al gestart en loopt het continu door.